บทที่ 3
การประเมินปัจจัยภายในและภายนอก

ความหมายของการประเมินปัจจัยภายในและภายนอก

•การประเมินปัจจัยภายในและภายนอกเป็นกระบวนการที่สำคัญสำหรับองค์กรในการทำความเข้าใจ
•สภาพแวดล้อมที่มีผลต่อการดำเนินธุรกิจ ปัจจัยภายในคือสิ่งที่เกิดขึ้นภายในองค์กร เช่น โครงสร้าง
•องค์กร บุคลากร การบริหารจัดการ ระบบการเงิน และเทคโนโลยี ซึ่งสามารถควบคุมและปรับปรุงได้เอง
•ส่วนปัจจัยภายนอกคือสิ่งที่อยู่นอกเหนือการควบคุมขององค์กร เช่น สภาพเศรษฐกิจ การเมือง สังคม
•วัฒนธรรม เทคโนโลยีใหม่ และกฎหมายต่าง ๆ การประเมินปัจจัยทั้งสองช่วยให้องค์กรสามารถวางแผนกลยุทธ์
•ตัดสินใจได้อย่างรอบคอบ ลดความเสี่ยง และเพิ่มโอกาสในการแข่งขันในตลาด

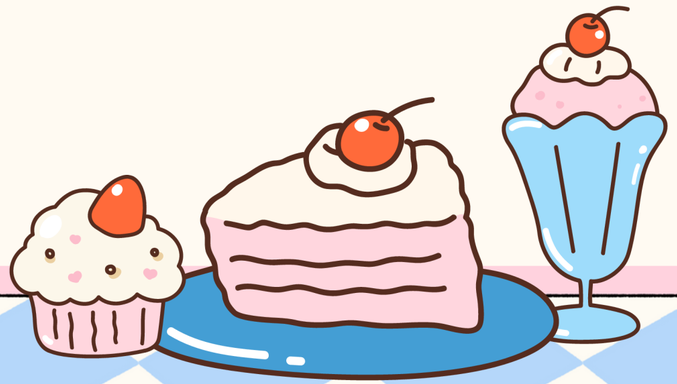

วัตถุประสงค์ของการประเมิน

•การประเมินปัจจัยภายในและภายนอกมีวัตถุประสงค์เพื่อทำให้องค์กรทราบถึงจุดแข็งและจุดอ่อนของตนเอง

•รวมถึงโอกาสและภัยคุกคามจากสภาพแวดล้อมภายนอกข้อมูลเหล่านี้จะช่วยให้ผู้บริหารสามารถวางกลยุทธ์

•และตัดสินใจได้อย่างมีประสิทธิภาพเพื่อเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันและเตรียมความพร้อมรับการเปลี่ยนแปลง
ในตลาดหรือสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวข้อง

ประโยชน์ของการประเมินปัจจัย

•การประเมินปัจจัยภายในและภายนอกช่วยให้องค์กรสามารถมองเห็นภาพรวมของธุรกิจได้ชัดเจนขึ้น
•ทำให้สามารถตัดสินใจเชิงกลยุทธ์ได้อย่างเหมาะสม นอกจากนี้ยังช่วยปรับปรุงประสิทธิภาพการทำงาน
•เพิ่มความสามารถในการแข่งขันในตลาด ทำให้การวางแผนพัฒนาธุรกิจเป็นไปอย่างรอบคอบและมีหลักฐาน
•รองรับการตัดสินใจ ซึ่งส่งผลให้การดำเนินงานขององค์กรมีประสิทธิภาพมากขึ้น

ปัจจัยภายในขององค์กร

•ปัจจัยภายในคือสิ่งที่เกิดขึ้นและอยู่ภายในองค์กรซึ่งองค์กรสามารถควบคุมและปรับปรุงได้เอง
•ประกอบด้วยองค์ประกอบสำคัญหลายประการ เช่น โครงสร้างองค์กรที่เหมาะสม การบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ
•บุคลากรที่มีความสามารถและมีทักษะ ระบบการเงินและงบประมาณที่มั่นคง เทคโนโลยีและนวัตกรรมที่ทันสมัย
•รวมไปถึงระบบการผลิตและคุณภาพของสินค้าและบริการ ปัจจัยเหล่านี้ส่งผลโดยตรงต่อความสำเร็จของธุรกิจ

ปัจจัยภายนอกขององค์กร

•ปัจจัยภายนอกคือสิ่งที่อยู่นอกเหนือการควบคุมขององค์กร ซึ่งสามารถมีผลกระทบต่อการดำเนินงานได้
•เช่นสภาพเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลง การเมืองและนโยบายของรัฐบาล สภาพสังคมวัฒนธรรมและพฤติกรรมผู้บริโภค
•เทคโนโลยีใหม่ ๆ กฎหมายและข้อบังคับต่าง ๆ รวมไปถึงสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ การประเมินปัจจัยภายนอก
•ช่วยให้องค์กรสามารถปรับตัวและวางกลยุทธ์ที่เหมาะสมเพื่อลดความเสี่ยงและใช้ประโยชน์จากโอกาส

กระบวนการวิเคราะห์ปัจจัย

- กระบวนการวิเคราะห์ปัจจัยภายในและภายนอกเริ่มจากการระบุปัจจัยที่มีผลต่อธุรกิจ รวบรวมข้อมูลจากแหล่งต่างๆ
- ทั้งภายในองค์กรและภายนอก จากนั้นวิเคราะห์ผลกระทบของแต่ละปัจจัยและจัดลำดับความสำคัญ
- สุดท้ายสรุปผลการวิเคราะห์เพื่อใช้ในการวางกลยุทธ์และตัดสินใจทางธุรกิจ

เครื่องมือในการประเมินปัจจัย

- เครื่องมือในการวิเคราะห์ปัจจัยภายในและภายนอกมีหลายประเภท เช่น การวิเคราะห์ **SWOT** ที่ช่วยระบุจุดแข็ง
- และจุดอ่อนขององค์กร รวมถึงโอกาสและภัยคุกคาม การวิเคราะห์ **PESTEL** ซึ่งประเมินปัจจัยภายนอกด้านการเมือง
- เศรษฐกิจ สังคม เทคโนโลยี สิ่งแวดล้อม และกฎหมาย โมเดล **Five Forces** ของ **Porter** เพื่อประเมินการแข่งขัน
- ในอุตสาหกรรม และการวิเคราะห์ **Value Chain** เพื่อระบุความสามารถและจุดอ่อนในกระบวนการสร้างคุณค่า

ความหมายของ SWOT

- **SWOT** เป็นตัวย่อมาจาก **Strengths, Weaknesses, Opportunities, Threats** ซึ่งใช้เพื่อวิเคราะห์สภาพแวดล้อม
- ขององค์กร โดย **Strengths** (จุดแข็ง) และ **Weaknesses** (จุดอ่อน) เป็นปัจจัยภายใน ส่วน **Opportunities** (โอกาส)
- และ **Threats** (อุปสรรค/ภัยคุกคาม) เป็นปัจจัยภายนอก การวิเคราะห์ **SWOT** ช่วยให้องค์กรเข้าใจสถานการณ์โดยรวม
- สามารถวางกลยุทธ์เพื่อต่อยอดจุดแข็ง แก้ไขจุดอ่อน ใช้โอกาส และลดผลกระทบจากภัยคุกคาม

การวิเคราะห์ PESTEL

- การวิเคราะห์ **PESTEL** คือเครื่องมือที่ช่วยประเมินปัจจัยภายนอกขององค์กรใน **6** ด้าน ได้แก่ การเมือง **(Political)**
- เศรษฐกิจ **(Economic)** สังคม **(Social)** เทคโนโลยี **(Technological)** สิ่งแวดล้อม **(Environmental)** และกฎหมาย **(Legal)**
- ช่วยให้องค์กรสามารถวางแผนกลยุทธ์ที่เหมาะสมและปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมภายนอก

ตัวอย่างกรณีศึกษา

- บริษัทค้าปลีกแห่งหนึ่งใช้การวิเคราะห์ **PESTEL** เพื่อประเมินสภาพแวดล้อมภายนอก พบว่าแนวโน้ม
- เทคโนโลยีออนไลน์เติบโตสูง จึงตัดสินใจพัฒนาแพลตฟอร์ม **E-Commerce** ของตนเอง ผลลัพธ์คือยอดขายเพิ่มขึ้น
- ถึง **35%** ภายในปีเดียว ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความสำคัญของการประเมินปัจจัยภายในและภายนอกก่อนตัดสินใจ

ปัญหาและอุปสรรค

•ในการประเมินปัจจัยภายในและภายนอก องค์กรมักเผชิญกับปัญหาข้อมูลไม่ครบถ้วน การวิเคราะห์ที่ไม่เป็นกลาง
•หรือขาดความเข้าใจในปัจจัยเชิงลึก การเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมที่รวดเร็วอาจทำให้การประเมินล้าสมัย
•และลดประสิทธิภาพในการวางกลยุทธ์ ดังนั้นต้องมีการปรับปรุงและติดตามข้อมูลอย่างต่อเนื่อง

แนวทางแก้ไข

•แนวทางแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในการประเมินปัจจัยประกอบด้วย การใช้แหล่งข้อมูลที่เชื่อถือได้
•จัดฝึกอบรมด้านการวิเคราะห์ให้พนักงาน ติดตามข่าวสารและเทคโนโลยีใหม่ ๆ อย่างสม่ำเสมอ
•และสร้างระบบข้อมูลที่ทันสมัยเพื่อให้การวิเคราะห์มีความถูกต้องและเป็นปัจจุบัน

การนำผลไปใช้ในองค์กร

•ผลการวิเคราะห์ปัจจัยภายในและภายนอกสามารถนำไปใช้ในการวางกลยุทธ์องค์กร ปรับเป้าหมาย

•และกระบวนการดำเนินงานให้เหมาะสมกับสถานการณ์ ใช้ในการตัดสินใจด้านการลงทุน การบริหารความเสี่ยง และการพัฒนาธุรกิจเพื่อสร้างความได้เปรียบในการแข่งขัน

สรุปสาระสำคัญ

•การประเมินปัจจัยภายในและภายนอกเป็นขั้นตอนสำคัญในการวางแผนกลยุทธ์ขององค์กร
•ช่วยให้องค์กรมองเห็นภาพรวม เข้าใจจุดแข็งและจุดอ่อน รับมือกับโอกาสและภัยคุกคามได้อย่างเหมาะสม
•และเตรียมความพร้อมในการแข่งขันในตลาด การใช้เครื่องมือวิเคราะห์เช่น SWOT, PESTEL และ FIVE FORCES
•ช่วยเพิ่มความถูกต้องและความแม่นยำของการประเมิน

กิจกรรมท้ายบท

•1. ให้นักเรียนเลือกธุรกิจใดก็ได้ 1 แห่ง วิเคราะห์ปัจจัยภายในและภายนอก
•2. สรุปเป็น SWOT พร้อมข้อเสนอแนะในการปรับกลยุทธ์
•3. นำเสนอผลการวิเคราะห์ต่อกลุ่มและอภิปรายร่วมกัน
4. ฝึกฝนการคิดเชิงวิเคราะห์และการประยุกต์ใช้เครื่องมือวิเคราะห์ในสถานการณ์จริง

